

Единъ брой 2 гроша.

ТУРЦИЯ

Единъ брой 2 гроша.

ВѢСТНИКЪ ЗА ПОЛИТИКА, НАУКА, КНИЖЕВНОСТЪ, ЗЕМЛЕДѢЛІЕ И ТЪРГОВІЯ.

ТУРЦИЯ издѣлува сѣка сѣбота на голѣмъ листъ, и сѣки вторникъ на малъкъ. Годишната цѣна за въ Имперіята, по царската поща, е 4 бѣли меджидіета; вънъ отъ Имперіята, 5. Спомоществованіята трѣбува да сѣ годишни и прѣдплатени. Писмата за редакціята са надписувать до Г. Н. Геновича, редактора и издателя на вѣстника. Външнати настоятели отговарять за вѣстника. Подписката на спомоществованіята става въ Ц/градъ-Бейоглу, Асмаж-Меджидъ № 23.

ОБИЩИ НАЧАЛА ВЪРХУ ОРГАНИЗАЦІЯТА НА УЧИЛИЩАТА.

XIV.

Цвѣтъщето състояние на едно училище не са цѣни по голѣмото или малко число ученици, нѣ по духътъ който въодушевява тѣзи послѣднати сѣщо тѣй както и учителати. Ній трѣбува да забѣлѣзвами въ тѣхъ знаніе, мѣдростъ, дѣятелностъ и любовъ къмъ редътъ. Училището трѣбува да са глѣда отъ учителътъ и ученикътъ като едно свято мѣсто, въ което единіята и другіята сѣ повикани да изпълняватъ длѣжностити си; тій трѣбува да сѣ готови да даватъ смѣтка за поведеніето си на управителити си и да можать да си казватъ като прѣдъ Бога, че собственната имъ сѣвъѣсть е задоволена. Разумѣва са, сѣко заведение въ което сѣки е въодушевенъ съ този духъ, и въ което високити началства са мѣчатъ да го улесняватъ, това заведение ще благоденствува и ще има сѣкоги ученици. Ако нѣкои обстоятелства независими отъ училището можать да умалѣтъ числото имъ по нѣкоги, то ще е приврѣменно.

Сѣко заведение за общо образование каквото и да бѣде то, трѣбува да е устроено споредъ школски устави; това е първото условіе за да имаме добри училища; въ тѣзи устави ще са показватъ чѣстити които трѣбува да са прѣдаватъ и общіятъ ходъ на прѣданіето; длѣжностити и правата на учителити и слугити; условіята които ученицити имѣтъ да изпълнятъ за да са прѣмѣтъ и задѣлженіята които родителити земѣтъ като турѣтъ дѣцата си въ него. Повече, тѣзи закони ще опрѣдѣлятъ редовнити ваканци, какво трѣбува да наблюдава единъ учителъ, когато е длѣженъ да пусне нѣкого; съ една рѣчь сичката полиція на училището. Тѣзи устави трѣбува да са намирѣтъ въ рѣцѣти на сѣки учителъ, и тѣзи послѣднати трѣбува, въ сборове, да сравняватъ отъ врѣме на врѣме тѣзи устави съ практическити работи на училището, като си напомнятъ че законътъ не трѣбува да съществува само на книгата.

Въ тѣзи мѣста, дѣто има само единъ учителъ, прилично е щото настоятелити да бодѣрствувать върху пазеніето на законътъ; въ онѣзи заведения дѣто прѣдаватъ много учители, на директорътъ са пада да извършва това надзираніе и да проповѣдува въ сѣщото врѣме добри примѣри. За да може това високо надзираніе да бѣде свѣстно, лицето което е натоварено съ него, трѣбува да посѣщава често училището и отъ тука да насърѣва учителътъ и ученицити. Въ таквись посѣщенія, ній са научавами да познавами дарбити и способностити на учителътъ въ прѣданіето му тѣй както и начина споредъ който той пазѣ дисциплината. Въ тѣзи обстоятелства ній можемъ сѣщо тѣй да давами и твърдѣ

полезни сѣвѣти. Сичко това, най-послѣ, не разваля задѣлженіето на сборовети, кои, както казахми, ще произвеждатъ сѣкоги най голѣмото добро. Въ тѣзи събрания учителити трѣбува да са разговорѣтъ често за методити на прѣданіе и за дисциплината, и да си съобщаватъ относително до ученіята и мѣстата си, зрѣніята, желаніята, сѣмѣніята, надѣждити си и слѣдствіята на опитътъ си.

Най сетнѣ, трѣбува още щото сѣки отъ тѣхъ да показва, съ единъ урокъ даденъ прѣдъ сичкити, какъ турѣ той въ дѣйствиѣ това което са е научилъ отъ теоріята. Колкото е по голѣмо едно заведение, толкось повече сборовети трѣбува да сѣ чести; колкото за учителити отъ селата, ній можемъ да съберемъ нѣколко отъ тѣхъ подъ прѣдсѣдателството на единъ главенъ учителъ. Въ сѣко събрание, ній трѣбува да написувами единъ протоколъ който ще са съобщава на сѣки членъ. Съ тѣзи срдѣства, ній опазями дѣятелността на учителити, и въодушевявами ревността имъ въ мѣжното поприще което има да изходятъ.

ВЪРХУ УЧЕНІЕТО И ВЪРХУ НАУКАТА ЗА ПРѢПОДАВАНІЕ.

XI.

Когато ученіето има за цѣлъ да дадена ученицити една механическа способностъ, извѣстно е че тій са ползуватъ много по добрѣ когато виждѣтъ учителътъ да работи отъ колкото да слушать дълги и широки тѣкуванія. Колко работи дѣцата не научавѣтъ, само като глѣдѣтъ другарити си да ги правѣтъ? Тѣй работническити дюкени сѣ дали на обществото много повече отлични мастори и искусвенници нежели технологическити курсове и сичкити книги върху искусствата. Да вижда чозѣкъ нѣщата е прѣдпочетително отъ сѣко описаніе; сѣщо тѣй да глѣда да са прави една работа е по-драгоценно отъ сѣка теорія. Тѣй ній трѣбува, колкото е възможно, да съединявами сѣглѣданіето въ прѣданіето, было като показвами самити нѣща, было като прѣдставлявами дървени или книжени примѣри. За да направимъ дѣцата похватни, ній трѣбува да работимъ прѣдъ тѣхъ; защото почти невѣзможно е да са изложѣ начинътъ за направата на една каква да е работа безъ да остане нѣкакво сѣмѣніе въ духътъ имъ. Не виждами ли ученици да подражавѣтъ лесно лошити начини; защо не ще бѣде сѣщото и къмъ добрити? Нѣ, нѣка забѣлѣжимъ, че това не са приспособлява само на чисто механически работи. Дѣйствително, дѣцата които имѣтъ чѣстѣта да сѣ обиколени отъ хора които сѣ образи на добродѣтели, придобивѣтъ много повече отъ колкото може да вървами. Примѣрътъ навредъ е една

силна помощъ; за туй и виждами мѣчно да сполучватъ при дѣцата онѣзи лица които са ограничавѣтъ въ теоріята.

Главнити начала на методата и на прѣподавателната форма трѣбува още да са измѣнятъ споредъ числото и особинити расположения на ученицити. Колкото тій сѣ по малко, толкось по-добрѣ методата може да са приспособи на нуждити имъ, способностити имъ и наклонностити имъ; ній можемъ тогасъ да изберемъ врѣмето което са вижда пріятно за еди-кое учение. Съ една рѣчь, ній можемъ да слѣдувами единъ пѣтъ различенъ отъ този който са употрѣбѣва обикновенно; ако той прилича на лицата и ако можемъ да са надѣвами за да го слѣдувами до край. Нѣ въ единъ многоброенъ класъ, кои ученици учителътъ ще избере по прѣдпочитаніе, за да са рѣши върху пѣтътъ който ще слѣдува? Най слабити са виждѣтъ да искѣтъ тѣзи привилегія, защото тій имѣтъ най много нужда за да са рѣководѣтъ; нѣ тогасъ най способнити ще пострадаѣтъ отъ това, тій ще са въспрѣтъ въ напѣдѣцити които можать да направѣтъ. Колкото за младити момци които показватъ извѣнредни расположения, ній трѣбува да са мѣчимъ да отстранявами за тѣхъ прѣчкити които общіятъ ходъ може да имъ достави; и учителътъ трѣбува да имъ покаже единъ особенъ пѣтъ и да имъ посоче една по горня цѣлъ, която ще е твърдѣ висока за по многото отъ ученицити. Ній мыслимъ прочее че учителътъ трѣбува да прѣдава сѣразмѣрно съ способностити на по голѣмото число отъ дѣцата безъ да изгаба за това изъ видѣнати едно. Тѣзи послѣднати точка е до толкось повече важна щото ній сѣми виждали ученици да са сѣживяватъ тутакси, и да са отлячавѣтъ тѣй щото да заповѣдуватъ вниманіето на цѣлъ свѣтъ; и при това тѣзи ученици бѣхъ минали не сѣзрѣни на земята, ако не имъ са бѣше помогнало. Дѣцата които показватъ свѣтли расположения не ставѣтъ сѣкоги най полезни мѣжи на обществото; онѣзи, напротивъ, които чрезъ една поддържана и неуморна дѣятелностъ сѣ прѣминали прѣдѣлити на науката, не сѣ блѣщели сѣкоги въ първити си години.

ЗА ЦИВИЛИЗАЦІЯТА.

IV.

Както го изложихми, слѣдствіето отъ простото, чисто свѣстното испитуваніе на общото мнѣніе на хората не може да бѣде друго. Ако попитами именно казаната исторія, ако испитами какво е естеството на голѣмити кризи на цивилизаціята, на тѣзи дѣла които, по признаніето на сички, са я подбудили да направи една голѣма крачка, ній ще припознами сѣкоги въ тѣзи дѣла, единіята или другіята отъ двата елемента

която описахъ по горѣ. Тий сж сѣкоги кризи отъ лично или общественно развитие, дѣла които сж измѣнили вътрѣшниятъ човѣкъ, върованіята му, нѣравити му, или външното му състояние, положението му въ сношеніята съ подобията му. Християнството, напимѣръ, неказвамъ само въ частъ на поевеніето му, нъ въ първити вѣкове на съществуваніето му, християнството не са е никакъ отправяло на общественното състояние; то е извѣствявало високо че не ще бутне на това състояние; то е заповѣдувало на робѣтъ да са покорява на господарѣтъ; то не е нападало никоя отъ голѣмити злини; никоя отъ голѣмити неправди, на тогавашното общество. Нъ кой ще откаже че християнството не е било тогасъ една неизмѣрима криза на цивилизацията? Защо? Защото то измѣни вътрѣшниятъ човѣкъ, върованіята му, чувствата му, защото то възроди нѣравственниятъ човѣкъ, умственниятъ човѣкъ.

Ний видѣхми една криза отъ едно друго естество, една криза която са отправяше нѣ на вътрѣшниятъ човѣкъ нъ на външното му състояние, която измѣни и възроди обществото. Тъзи криза е била навѣрно една отъ рѣшителни кризи на цивилизацията. Разгѣдайте сичката исторія, вий ще намѣрите навредъ сжщото слѣдствие; вий не ще срѣщнете никое важно дѣло, което е спомогнало за развитіето на цивилизацията, което да не е упражнявало едното или другото отъ двата вида вліянія за които говорихъ.

Такаъзи е ако са не лажъ, естествениятъ и популярниятъ разумъ на рѣчта; ето дѣлото не искамъ да кажа опрѣделено, нъ описано, потвърдено, туку рѣчи съвършено, или поне, въ общити му черти. Ний държимъ двата елемента на цивилизацията. Сега едното отъ тѣзи двѣ дѣла доволно ли е за да я състави? Ако развитіето на общественното състояние или състояніето на личниятъ човѣкъ са прѣдставяше отѣлно, ще ли има цивилизация? Човѣшкитъ родъ ще ли я припознае? Или по-добрѣ, тѣзи двѣ дѣла иматъ ли по между си едно сношеніе тѣй интимно и нужно щото, ако и да не са явявжтъ въ едно и сжщо врѣме, нъ да са нераздѣлими, и щото, рано или късно, едното да докарва другото?

Ний можемъ, струвами са, да пристѣпимъ къмъ този въпросъ отъ три страни. Ний можемъ да разгѣдаме самото естество на двата елемента на цивилизацията и да са попитами ако тий сж тѣсно свързани, или нѣ, едното съ другото. Ний можемъ да издирамъ исторически ако, наистина, тий сж са явявали отѣлно, и едното безъ другото, или ако сж са явявали и двѣтѣ наедно. Ний можемъ да са допитами за този въпросъ отъ общото мнѣніе на хората, здравиятъ разумъ. Азъ ще са отправа най-напрѣдъ на общото мнѣніе.

Когато едно голѣмо измѣненіе става въ състояніето на една страна, когато са извършва едно голѣмо развитие на богатство и сила, едно прѣоборѣненіе въ раздаваніето на общото благосъстояние, това ново дѣло срѣща противници, прѣтърпява битви; не може да бѣде другояче. Какво казвжтъ противниците на измѣненіето? Тий казвжтъ че този напрѣдѣкъ на общественното състояние на улущава, не възражда въ сжщото врѣме нѣравственното състояние, вътрешното състояние на човѣкътъ; че то е единъ лѣжливъ напрѣдѣкъ койго

са обрѣща въ врѣда на нѣравственността, на истинниятъ човѣшки бытъ. А пріятелити на общественното развитие отблжскжтъ това нападаніе съ много енергія; тий поддържжтъ, напротивъ, че напрѣдѣкътъ на обществото докарва безъ друго напрѣдѣкътъ на нѣравственността; че когато външниятъ животъ е по добрѣ устроенъ, вътрешниятъ животъ са поправа и прѣчиствя. Тѣй са туря въпросѣтъ между противниците и партизанити на новото състояние.

Нѣка прѣоборнемъ прѣдположеніето; прѣдположете нѣравственното състояние въ напрѣднуваніе. Какво общавжтъ, въобще, хората които работжтъ за него? Какво сж общали въ началото на обществата, религіознити власти, мѣдрецити, поетити които работехъ за да умѣгчатъ, да урежджтъ нѣравити? Тий сж общали улущеніето на общественното състояние, по справедливото разхвърленіе на благосъстояніето. Какво прѣдполагжтъ, питамъ, на врѣмени тѣзи разискуванія, на врѣмени тѣзи общанія? П.

ЗА РАЗНИТИ ВИДОВЕ НА ОБЩИТИ УЧИЛИЩА.

VII.

Човѣкътъ е опрѣдѣленъ да работи, и много хора сж принудени на тѣзи работа. Дѣятелността е най здравото срѣдство за да съхранимъ добрити нѣрави и да са запазимъ отъ сиромашіята. Това разсжжденіе ни прави да мыслимъ че твърдѣ сгодно бы было ако, при първоначалнити училища, ний можехми да отворимъ навредъ и ржководни класове. Въобще вѣрвжтъ че това нѣщо е много по нужно за градовети отъ колкото за селата. Нъ като земемъ въ видѣ, отъ една страна, съвършенната празностъ на толкось млади момци презъ зимата и отвращеніето което имжтъ къмъ трудѣтъ, отъ друга страна, спасителното вліяніе което дѣятелността упражнява върху обществото, като распрѣска въ него благосъстояніето, ний трѣбува да са осѣщамъ наклонни да правимъ сичко което ни иди отъ ржка за да осжществимъ проектити които сми имали при основаніето на класове отъ този видѣ. Ний не са страхуваами щото тѣзи заведенія да поврѣдѣтъ първоначалнити училища; напротивъ, отъ тука ще са улесня раздѣленіето на дѣцата въ два класа. Ний не отказваами, при това, че отвареніето на ржководни класове за дѣцата прѣдставлява много повече мжчнотин отъ тѣзи на младити дѣвойки. Трудно ще можемъ да оцѣнимъ вещественното добро което ще излѣзе за първити, нъ то ще бѣде дѣйствително; защото първината, любовта къмъ работата и редѣтъ които дѣцата ще земжтъ е една сгода ако и да не може тя да са оцѣни точно. Училищата, питами, не сж ли опрѣделени да развивжтъ сичкити дарби на младежѣтъ? Освѣнъ положителнити познанія, дѣцата трѣбува да придобивжтъ и единъ изобрѣтителенъ духъ и похвагностъ въ ржководліята; тий трѣбува още да упражнявжтъ колкото е възможно поглѣдѣтъ си. Ржководнити класове не трѣбува, при това, да принасятъ на царщината никаква вещественна полза; нъ разноскити които ще докаржтъ тѣзи класове не ще ли са по-срѣщжтъ? Единъ индустриаленъ народъ не ще ли умножи народнити богатства? Ний желайми най горѣщо щото тѣзи класове

да са турятъ въ дѣйствіе, и, разумѣва са, тий ще сполучитъ наврѣдѣ, стига само да исками това серіозно.

ЗА ФИЗИЧЕСКОТО ВЪСПИТАНІЕ.

XVI.

Сжщото е съ тѣлесното движеніе и трудъ както съ умственити заниманія. Врѣмето което трѣбува да имъ са посветява, сравнено съ това което трѣбува да са дава на почивката, завися отъ възрастъта на ученицити. Колкото повече дѣцата сж млади толкось повече ний трѣбува да са боимъ да не повредимъ растеніето и развитіето на тѣлото. Сѣко прѣдврѣменно или прѣкалено усилие има и за духѣтъ сжщо тѣй плачевни сѣтнини: страшни примѣри го доказвжтъ. Дѣцата можжтъ до възраст на петъ или шестъ години, а по дълго врѣме още, ако сж слаби, да сподѣлѣтъ врѣмето си, безъ никаква несприлка за отпирѣ, между яденіята, тѣлеснити упражненія, игрити и нѣкои първоначални и кратки прѣданія. По късно, ний ще умножаваами, отъ година на година, трудѣтъ който ще присмѣтами тѣй щото да занимава духѣтъ, безъ да изискуваами твърдѣ много усилія отъ този духъ. До възраст на десетъ години, четири или петъ часа ученіе на день сж доволни, ако учителѣтъ не знае искуството за да съединява тѣлесното упражнение съ умственното упражнение. По нататѣкъ, ний можемъ да умножимъ часовети. Нъ пазете са да не постѣпвате къмъ ученикътъ който ви е повѣренъ както къмъ едно топлическо растеніе. Не трѣбува да искате да излагате подъ опасностъ младото растеніе да увѣхнува прѣди врѣмето, по тѣзи суетна слава за да го направите да произведе първити цвѣтове, нъ цвѣтове които не ще даджтъ никоги плодове или които поне ще даджтъ плодове безъ никакъвъ вкусъ. Слѣдъ единъ или два часа уроци, най-много, споредъ възрастъта, прилично е да даваами нѣколко минути за почивка, и тѣзи почивка ще е, въ сѣко врѣме, по спасителна ако тя става на чистъ въздухъ. Врѣмето което виждами да са изгабя са нахожда тѣй добрѣ. Най голѣмото тѣлесно упражнение не трѣбува да са прави тутакси прѣди яденіята, и още по малко тутакси послѣ, нити въ частътъ когато дѣтето ще отиде да си лѣгне. Тѣзи които, като туку що станжтъ, правятъ твърдѣ голѣми усилія, ще са намѣржтъ изчерпени, когато послѣ тий трѣбува да са прѣдаджтъ на нѣкой умственъ трудъ. Въ годинити на дѣтинството, ний трѣбува да даваами сѣнѣтъ на естеството, сѣки пѣтъ когато го иска, и толкось врѣме колкото то са вижда да има нужда отъ този сѣнѣ. Въ юношеството, това става по малко нужно. Обаче най дѣятелниятъ момѣкъ ще направи добрѣ, когато расте, да не спи по малко отъ осемъ часа. Той ще стори добрѣ да си лѣгъ рано вѣчеръ и да става сутра рано. Това е една навичка на която спасителното вліяніе са разпростира върху сичкитъ животъ. При това, добрѣ е още да правимъ отъ врѣме на врѣме, едно исклученіе, и да жертвуваами самоволно една нощъ, за да може момѣкътъ да стои буденъ безъ да страда, когато обстоятелствата ще го принудятъ. Този родъ упражненія може да са прѣдставя подъ формата на една игра, стига само да избѣгнуваами злоупотрѣбленіето, защото противно е на природата щото единъ момѣкъ

да прѣкарува цѣли ноци безъ да спи, и малко сгоди може да изваде отъ това. Нужността е тука, както другадѣ, най добриятъ отъ учителити.

Забѣлѣжка. Нѣжната възраст на дѣтинството изискува много спаніе; за туй дѣцата които сѣ въ добро здравіе, заспиватъ лесно сами безъ да е нужно да ги люлѣми въ люлка или на ръцѣ, до дѣто ги замайма. Тѣзи сръдства могатъ да поврѣдѣтъ раздразнителнѣтъ и деликатнѣтъ имъ мозъкъ. Да кажемъ, безъ ограниченіе, че употребеніето на люлката е опасно, тѣй както нѣкои са мѣхѣхъ да докажатъ, и били и по обичаятъ на старити, е една друга крайностъ. Платонъ иска едно непрѣстанно движеніе за малки дѣца, които, споредъ мнѣніето му, трѣбува да са намиратъ сѣкоги, колкото е възможно, като въ единъ корабъ. Да пѣйми за да приспивама е, въ само-себѣ, твърдѣ невинно и прилично била въ нѣкои отношенія. Нѣ ако това стане една нужда за дѣтето, това послѣдното мѣчно ще ся поминува тогазъ безъ тѣзи работи, за голѣма мѣка на майка си или на слугинята. Нѣй ще кажемъ сѣщото и за този обичай на който ся научаватъ по нѣкоги дѣцата и споредъ който тѣй нерачѣтъ да заспиватъ ако не ся намира нѣкои при тѣхъ или ако нѣма свѣтлина въ къщата.

ИЗГЛЕДИ НА ЖЕТВИТИ ВЪ ТУРЦИЯ И ВЪ ЧУЖДИТИ СТРАНИ.

Въ Румѣнія, Румелія тѣй както и въ България, Бесарабія, и Мала Азія, сички жетви са прѣдставляватъ подъ най хубави изглѣди и обѣщаватъ добри сѣтници.

Въ Руссія, изложеніята отъ сички почти губерніи на държавата сѣ еднодушни да казвѣтъ че изглѣдѣти на житата сѣ изрядни и обѣщаватъ една добра жетва.

Количествата на хранити които са намиратъ сега въ пристанищата на азовско море и които трѣбува да са извѣсѣтъ въ Европа презъ юнія, възлизѣтъ на четиръ милиона ектолитри. Едно подобно количество оцѣнавѣтъ още вѣтрѣ въ страната, и което ще са испроводи сѣщо тѣй въ Европа прѣди новата жетва, прѣди 15 августъ.

Отъ друга страна, одеското пристанище ще е въ положеніе да изнесе тѣзи година значителни количества, защото житата които сѣ останали отъ жетвата на 1670 сѣ твърдѣ много.

Въобщо, въ разни страни на Пруссія, жетвити са извѣстѣватъ доста лопо. Много есенски сѣдби са развалихъ и много пролетни сѣдби пострадахъ отъ измѣненіята на вѣмето. Тѣ имѣтъ сега голѣма нужда отъ слѣнце.

Въ Саксонія, изглѣдѣти на житата сѣ твърдѣ прияни, и овесѣтъ обѣщава изобиліе; най сѣгнѣ сички земни произведенија са прѣставляватъ подъ най добъръ изглѣдъ освѣнѣт колцата която пострада отъ голѣмата зима.

Свѣденіята отъ Унгарія потвърдѣватъ че тѣзи страна тѣй както Банатъ и Кроація ще пожнѣтъ изобилни жетви ако не сѣ явѣтъ неприяни обстоятелства и ще могатъ да снабдѣтъ северни страни на Европа съ значителни количества храни.

Въ Франція, въ сѣверни мѣста зимни пшеници сѣ повечето развалихъ и замѣстѣхъ съ пролѣтни сѣдби. Други сѣдби прѣдставляватъ единъ хубавъ изглѣдъ.

Въ Англія споредъ единъ англійски вѣстникъ, изглѣдѣти на жетвата сѣ по благоприятни тѣзи година отъ други пѣтъ, и вѣпросѣтъ за храната въ 1871 — 1872 може да са глѣда кѣмъ развѣрзване съ единъ задоволенъ начинъ. Извѣредно, случи са че житото посѣено въ приатни мѣста не изпикна, най-много въ западъ на Англія; нѣ това са поправи съ нови жетви, и сега изглѣдѣти сѣ приатни навредѣ.

Въ западни владѣнія на Америка, изглѣдѣти на жетвити не сѣ е толкось добри. Въ сѣверни владѣнія, положеніето са вижда по добро.

ОТОМАНСКАТА ИМПЕРІЯ.

Едно дѣло стана, което може да са глѣда като крайно заключеніе на работити на конференціята въ Лондра въ която конференція погоди на парижкѣтъ трактатъ касателно за неутралността на черно море са уничтожихъ отъ подписани сили. Рускіятъ царъ проводи, въ този случай, на Султана голѣмѣтъ Кръстъ на Свѣти Андрея, въ діаманти като за да тържествува важната политическа побѣда която отиде, и главни турски чиновници прѣвѣхъ подобни декорации. Султана добърза, отъ своя страна, да отговори на тѣзи вѣжливи знакове като прати на рускія императоръ пишанити отъ ордена си Османіе, и за да не са сѣмни никой върху значеніето на тѣзи развѣна на учтивости между двата двора «Журналъ де Петербургъ» обнародува единъ членъ въ който казва че сѣ тѣзи развѣна на декорации, доказвѣтъ са добри снотенія които съществувѣтъ дѣсь между двѣти страни и царѣти имѣ.

Каква страна сръща! Униженіето на погоди на единъ трактатъ които са глѣдахъ сѣкоги като една здравина за съществуваніето на Турція, вѣсто да извика едно сбиваніе съ Руссія, стана, напротивъ, изворъ на приятелски снотенія между двѣти страни. Неутралността на Черно море като бѣше за Турція една здравина за безопасностъ, нѣкои трѣбуваше да прѣдположатъ че възстановленіето на сѣстолніето отъ прѣди парижкѣтъ трактатъ ще поврѣди положеніето на Турція и че слѣдователно тѣзи послѣдната нѣма никаква причина за да признателствува на Руссія. При сичко това, противното е което са случѣва, и Турція, която, по вѣрнето на прочутата нота на Горчакова, бѣше заповѣдала да са вѣорѣжатъ силити и, са вижда дѣсь пълна съ довѣріе въ политиката на Петербургскѣтъ кабинетъ. И сичко добрѣ разглѣдапо, че е възможно да не обогрихъ лиціята на поведеніето и. Постоянството съ което западни сили отблѣснувахъ отъ 15 години насамъ основни оплакванія на Турція, и начина споредъ който тѣй тѣкувахъ парижкѣтъ трактатъ, сирѣчь не толкось въ интереса на В. Порга колкото въ видъ за сваленіето и ослабленіето на султановата вѣстъ, трѣбуваше най сѣгнѣ да вдѣхѣтъ на Турція идеята за да расклати хумотѣ на тежкото и пагубно покровителство на европейскити сили и да прѣпочете на туй покровителство едно право споразумѣніе съ Руссія.

Нѣка хвърлимъ единъ поглѣдъ върху безбройни случаи които сѣ испѣквали въ Турція отъ снотчваніето на парижкѣтъ трактатъ и пѣй ще видѣмъ колко малко-благовоителната политика на европейскити сили кѣмъ Турція въ тѣзи разни случаи, е спомогнала за да накара тѣзи сила да са освободи отъ хумотѣ който тѣжеше върху и. Като туку що са подписа парижкѣтъ трактатъ ето че дунавскити княжества обявиха че искѣтъ да са отблѣятъ отъ Турція. Вѣсто да постоянствувѣтъ върху строгого изпълненіе на погодата относително до княжествата и да почитѣтъ тѣзи погода, тѣй свикаха една конференція отъ европейскити сили която не направи друго освѣнѣ да потвърди изпълненіи дѣла, безъ да я бѣше вѣли нити най-малко за протестити на Турція. Тукѣси посѣтъ, Ч-риагора пѣкъ са възбунтува противъ вѣстъта на В. Порга, като искаше нѣкакво увеличеніе на земята си. Извѣстно бѣше стремленіето на тѣзи исканія тѣй както и изворѣтъ отъ който правителството на тѣзи малка царщина черпеше вѣжновеніята си. Вѣсто да принудѣтъ тѣзи шепѣ разбойници да почитѣтъ вѣстъта на В. Порга, тѣй ги научѣхъ кѣмъ възбунтуваніето; даже тѣй имъ дадохъ оръжія. Сърбити помислихъ единъ день че могатъ да са поминѣтъ безъ тур-

ски гарнизонъ въ Бѣлградъ; слѣдъ като убиха и испѣдихъ мнозина отъ князовѣти си, тѣй поискѣхъ рѣшително диганіето на отоманскити гарнизони отъ страната. Правото за заниманіе са бѣше оздравило добрѣ отъ парижкѣтъ трактатъ, нѣщо което не възбрани подписанити сили да употребѣтъ сички сръдства за да рѣшатъ Султана, съ молби и застрашенія били, да са отрѣче отъ добрити си права въ Сърбія. Гръцити, по редѣтъ си, помислихъ единъ день да искѣтъ отъ Турція Македонія и Тесалія и да устроятъ въ тѣзи цѣль разбойничеството както трѣбува. Довѣрливи въ снисхожденіето на европейската дипломация, тѣй обевихъ войча на Турція. Сѣки знае какъ са бѣше устроило възстаніето въ Критъ и какъ този важенъ островъ трѣбуваше да са присѣдини на Гръція. Е добрѣ, вѣсто да протестувѣтъ сръщу такѣвѣ дѣла и да земѣтъ строги мѣрки за да угасѣтъ въ саміятъ корень едно сбиваніе толкось коварно извикано, подписанити на парижкѣтъ трактатъ удобрѣхъ исканіето на Гръція и сѣщити онѣзи сили които принудѣхъ Султана да са откаже отъ своето право на заниманіе въ Сърбія. подбутахъ сѣщо тѣй да отстѣпи и островъ Критъ. Напразно Турція доказваше че не може, че е опасно даже да даде едно такѣвѣ нѣщо и молеше да не насърѣвѣтъ явно тѣзи хайдушка политика, като увѣрѣваше въ сѣщото вѣрѣме че ако я оставѣтъ свободна да дѣйствува сама, тя скоро ще свѣрши съ Гръцити. Турція трѣбуваше да са бѣе цѣли години прѣди де надѣе Елленити. Европейската дипломация прѣв извѣстѣето за удушаваніето на Критскія бунтъ съ една вѣроломна радостъ и некрѣше че разбиваніето на В. Порга и бѣ было много по приатно отъ колкото разбиваніето на Критенити. Въ Египетъ, Султана има единъ упоритъ васалъ на когото много са иска да са освободи отъ господарството на В. Порга и да основе една независима царщина. Както Чернагора, както Сърбити и Власити, египетскія (полъ)кралъ прѣв отъ Парижъ, Лондра и били отъ Вѣна повторени знакове за симпатія и насърченія да прѣслѣдува своити прѣдприятія противни на турското правителство. При сичко това, Турція сподучи да изиграе кроежити за независимостъ на египетскія си васалъ и да направи безобидно намясаніето на европейската дипломация. Отъ сичко това, нѣй виждамъ че презъ 15 послѣдни години, Турція е имала често случая за да опознае законността съ която обичѣхъ да тѣкуватъ парижкѣтъ трактатъ въ Франція, Англія и Австрія; тя е можѣла да са убѣди че този трактатъ, далечъ да утвърди политическото съществуваніе на Турція, служеше по-добрѣ за основа на една политика която, като насърѣваше бунта въ султановити владѣнія, трѣбуваше безъ друго да разслаби свѣршеніи вѣстъта на В. Порга и да разгуби малко по малко имперіята.

Нѣй знамъ твърдѣ добрѣ че байрактара на тѣзи система за прѣтѣкуваніе на парижкѣтъ трактатъ бѣше тѣйлеріскѣтъ кабинетъ. Наполеоновата политика не крѣше че вижда въ трактата отъ 1856 едно орѣдіе само за да расипи малко по малко Турція. Туй расипаніе като бѣше неизбѣжно, споредъ мнѣніето на Наполеоновата политика, въ интереса на Европа бѣше да надзирава, за да рѣчѣмъ тѣй, разгубеніето на турската имперія тѣй што да стане то безъ потерсеніе и безъ да разѣжѣ европейскѣтъ миръ съ кризи и политически сбиванія. Исторіята на Истокъ, въ тѣзи послѣдни години, е дава много доказателства за злополучіята причинени отъ тѣзи система. Нѣ най умразната страна на тѣзи политическа система не бѣше толкось начина споредъ който наполеоновата дипломация тѣкуваше парижкѣтъ трактатъ въ вѣрѣта на В. Порга колкото туй дѣло че Англія и до едно мѣсто Австрія, рѣчи го отъ страшиность, рѣчи го отъ снисхожденіе кѣмъ фрѣнската политика, нѣ само търѣвѣхъ тѣзи опасна политика нѣ още пригрѣвахъ я даже по нѣкоги въ важни обстоятелства.

Колкото различни и да сѣ мнѣніята върху бѣдѣщего на Турція, не може обаче да са помисли че едно царство което обѣма толкось елементи за съществуваніе и развитіе, ще са остави, то само, да стане жертѣ на неприятели си. Нѣка дипломацията на европейскити сили мисли както ще върху този прѣметъ. Колкото за Турція, никой не може да я принуди да сподѣли мнѣніето на тѣзи които сѣ интересувѣтъ въ смѣртѣта и. Усѣрдіето съ което европейската дипломация прѣв исканіето на петербургскѣтъ кабинетъ върху приглѣжданіето на погоди на парижкѣтъ трактатъ

касателно до черно море бѣше за В. Порта една капка вода която прѣдѣ прѣпълнената вече чаша. Слѣдъ този послѣденъ опитъ, В. Порта трѣбува да си е казала че нѣма вече какво да очаква отъ силити които до тогасъ минувахъ за поржчители на съществуваніето ѝ, ако нѣ за собствената ѝ загуба. За туй, В. Порта като глѣдаше че силити противъ трактата отъ 1856, не показвахъ никакво намѣреніе за да поддържатъ, и въ нужно врѣме, да защитятъ този трактатъ срѣщу претенціи на Руссія заповѣда да васпрѣтъ въоръженіята и освети една политическа система която докара едно сближеніе между нея и Руссія. Въмѣсто да са стресне отъ туй нарушеніе на правата ѝ и туй забравеніе на сѣка дипломатическа форма, В. Порта обяви въ тѣнка дипломация че не отдава много важностъ на погодити на парижкія трактатъ касателно до неутралността на черно море, и че подъ нѣкакво условіе, тя е готова да начене прѣговори за пригладжаніе на рѣченити погоди.

Туй обещаніе, което са прѣдъ твърдѣ добръ отъ силити, даде на В. Порта тѣзи сгода да са истъкува съ Руссія съ която държеше до тогасъ непріятелски сношенія. Напусната отъ европейската дипломация, Турція немощеше да постѣпи другоаче, ако нѣ да са скара съ Руссія. Неискренната политика прѣлта отъ 15 години насамъ отъ подписанити на парижкія трактатъ е имала туй добро, че вразуми Турція че споредъ самія интересъ на съществуваніето и бжжцето ѝ, тя има повече да спечели отъ правити сношенія съ Руссія, до тогасъ нейнъ смъртоносенъ непріятель, нежели отъ слѣдуваніето на унижителното и пагубно покровителство което и са бѣше наложило отъ Кържискии съюзници.

Колко врѣме ще трае туй оърчено споразумѣніе между Цариградъ и Петербургъ? Туй е единъ другъ въпросъ. Руската политика, знайни го, не са бави за да са ползува отъ сполукити си, нѣ, въ сѣки случай, Турція е изложена въ по малко опасности, защото съ този начинъ тя придобива поне дѣйствующа си свобода; и ако нѣкогѣ тя трѣбува да дигне увереніето си отъ Руссія, тя ще може поне да са защити съ оржжія въ рѣка, когато настоянчеството което европейската политика извършва върху В. Порта по силата на парижкія трактатъ немоще да изведе на друго нѣщо освѣтъ да прѣдаде единъ день тѣзи страна на Руссія. Ако Турція сполучи да държи добри сношенія съ Руссія нѣколко години, Европа не ще има разумѣва са, за какво да са оплаче; и ако нѣкогѣ политическія хоризонтъ притѣмнѣе и че Европа намѣри че присвоеніята на Руссія въ Истокъ докачатъ собствената ѝ здравина, тя ще може сѣкогѣ да са намиса на врѣме, ако иска. Новата политическа система, прѣлта отъ Турція, осигорява на тѣзи страна за напредъ помощта на Европа много по-добрь отъ колкото ако тя са подчинеше на настоянчеството на една егоистска и покрита дипломация. За сега, вижда ни са че ролата на западнии сили въ Истокъ е свършена и че нити Франція нити Англія не сж повикани да извършватъ едно рѣшително вліаніе върху бжжщити сждби на Турція. Источната криза ни са вижда за много врѣме отложена, и тѣзи криза не ще са рѣши освѣтъ въ онзи день у който ще скыни на панславистка Руссія да прѣдизвика Германія на борба. По сжщата причина може да са каже че сваденіето на Франція отъ германскити оржжія спомогна нѣ само въ Западъ нѣ още и въ Истокъ за да очисти бѣздуха отъ смъртоносити миазми съ които го бѣше напоила наполеновата политика. — (Нувелъ Пресъ.)

ИЗВОДИ ОТЪ ДОПИСКИТИ НА "ТУРЦИЯ."

ЖЕЛѢЗНИКЪ 30 маія. Градската ни окружность е населена повече отъ сто села, които сж чисто български освѣтъ нѣколко размѣсени съ турци и на които въобще главния поминѣтъ е земледѣліето. Но както пѣрвити тѣй и послѣднити сж достигнали до едно плачевно състояніе по причина на Бегликъ харманъ; понеже нашата кааза нѣма тѣзи привилегія, да е десетъка юлчюмъ; както са и околнити ни каази. Наистена тѣзи отстъпка ако са направи отъ едирненскыятъ ни Валия, за която тѣзи денѣ са подписа на Негово Прѣвѣсх. единъ маазаръ, и испроводи съ двама прѣдставители на двѣти ни народности. Нѣма съмнѣніе че земледѣліето и по нашитъ страни ще развѣе доста обширно клоновети си, което да отговаря пълно

на страната ни. Обаче спорѣтъ сегашнія редъ на десетъка никакъ не ни остава врѣме што да уработимъ, както трѣбува земята си, и която на врѣме да посенимъ. А неправдита, които ни струватъ мюлтезимити сж неисказани, тѣй што слѣдъ прѣкопуваніето на селата ни, недохождатъ на врѣме да пишатъ плода на труда ни, и по тѣзи причина, по лани икинити ни изгниха на земята, като не ни оставиха съ врѣме да си ги приберемъ. Тѣй стана и лани съ лозята ни што отъ рожбата която ни бѣха дали, не можеми да земемъ ни на полъ. Ето прочее злочестината която е завладѣла населѣніето ни, понеже въ туй врѣме бѣднити селяни принудени са да търсятъ храна за прѣхранваніе на дѣтицата си която намиратъ въ замодавцитъ съ лихва повече отъ 50 на стотъ. И причината на това злочастіе на селенитѣ е тѣзи: не е позволено отъ немилостивія Мюлтезиминъ по съ врѣме да повърха нѣкой икни си, за когото прѣзъ цѣлата година ся е трудилъ съ жената и дѣцата си когото да има за нужно врѣме. Нѣ както и да е вѣрнати и покорни подданици на Сулановото правителство отъ тука не сж изгубили надѣждата си, и че единъ день ще огрѣе и тѣхъ слънцето което огрѣва околнити ни каази. Единъ селенитъ.

РУСІЕ 2 юнія. Въ единъ отъ миналитѣ броеве (12) на «Право» вмѣстила са е една извънредна дописка подъ заглавіе I-вйй Май, въ която ся говори съвсѣмъ безчеловѣчно и безсовѣстно ся нападатъ главнитѣ учители на Русенското училище. Господство му съчинителъ на дописката си, като нѣмадъ никаква работа въ тѣя дни заелъ ся съ барборенія да оклевети трудолюбивитѣ учители, които сж грижатъ день и нощъ за просвѣщеніето на Българскитѣ младиши което ся доказва и отъ това че тѣ съставиха нѣдѣлны училища, а нѣкой си бездѣлникъ ся труди да клевети и опровергава тѣя добри благодѣтели, отъ които не ся е явило никакво зло освѣтъ превъсходно добро.

Увѣряваме ви, Г-не Редакторе, че рѣчената дописка е съвсѣмъ безъ мѣсто, въ рѣченный съчинителъ дирилъ случай да оклевети учителитѣ прѣдъ общенскыи членове и не намѣрилъ друга причина нѣ че заплащатъ имъ бѣле голѣми, а тѣнищо не извършвали, което е съвсѣмъ противното, и съ това да не бы да ги извадятъ отъ училището. Нѣ много добрь ще е да не обраша никой на това вниманіе, защото ний незнайне такава постѣпка на учителитѣ въ града си. Тѣ си извършватъ сичкитѣ учителскы дѣлжности най добрь, тѣ предаватъ на ученицитѣ уроцы които имъ расказватъ и по дваши и по триши, така што ученицитѣ сж трѣгнали по единъ много добрь пѣтъ отъ които за напредъ ся учаква нѣщо още по добро, отъ колкото е было.

Безъ да ся простираме на дълго ний високо ся протестираме срѣщу тая толкъсъ черна клевета върхъ учителитѣ ни, на които ний дължеемъ вѣчна признателностъ за безпѣрнитѣ и неоцѣнимитѣ трудове, които тѣ полагажтъ за напредъкътъ ни.

Ученицитѣ отъ главното училище

(Слѣдуватъ подписити.)

РУССЕ. Читающата публика знае колко нападенія станахъ прѣзъ българскити вѣстници противъ Г-жа Сійка С. Златова, писарка на женското дружество въ този градъ. Писма отъ Руссе изобличаватъ тѣзи умразни нападенія и отдаватъ голѣми похвали на достойнството, честността и патриотизмъ на Г-жа Сійка С. Златова. Ний смѣстимъ да отдадемъ туй общо свидѣтелство на тѣзи благородна и добродѣтелна госпожа.

ПОЛИТИЧЕСКО ПРИГЛѢДВАНІЕ.

АНГЛІЯ. Комитета отъ камарата на общинити прѣдъ проекта за законъ върху войнското прѣобразованіе. Лордъ Гранвилъ са протестиралъ на 20 того (н.) въ камарата на лордовити противъ внушеніето че Англія щѣла да наруши Парижъ въ случай на война.

ФРАНЦІЯ. На 20 того (н.), Г. Тьеръ изложи въ събраніето финансовото положеніе на Франція. Споредъ туй изложеніе, разходити на войната възлизатъ около 3 милиарда; нѣ ачикътъ отъ двата бюджета на 1870 и 1871 не ще замини 1631 милиона за които френската банка заѣ 1,330 милиона. Г. Тьеръ потвърждава

че новити товарища, слѣдствія отъ злочестіята, ще бждатъ отъ 430 милиона. Като свършилъ Г. Тьеръ обещилъ че новити прѣдложени данѣци ще посрѣщиятъ финансовото положеніе, което е трудно, нѣ злочестно. Словото на началникътъ на изпълнителната власть са ржкоплескало. — Въ послѣдното засѣданіе, събраніето рѣшило да даде прѣтѣжнія въ Алжирія на сичкити Алзачени които бы поискали да са прѣселятъ.

ГЕРМАНІЯ. «Кореспондансъ де Берлинъ» извѣстява че въпросътъ за въоръженіе на войската са захванало като ку що са сключилъ мирътъ. Вече, прѣдъ войната, важни поправленія сж были направили въ тѣзи оржжія, ако и игленити пушки които бѣхъ прѣшли таквисъ улущенія да не сж глѣдѣтъ още като да имѣтъ новити условія за едно съвършенно военно оржжіе. Единъ други въпросъ който ще са изучи е въпросътъ за употребеніето или прѣобразованіето на пушкити които сж зехъ отъ Френцити. Числото на тѣзи пушки възлизало на 536,250. Една комисія ще са събере скоро въ Баварія за да рѣши туй прѣобразованіе и увѣрени сж че то може да са направи съ два фюрина на пушка. Командата на германскити войски отдавала най голѣма важностъ на съвършенното единство на оржжіята.

БЕЛГІЯ. Католишкити заевенія които станахъ принудихъ народната гвардія да са намѣси. Редътъ са смѣти отъ членове на «Ентернационалъ» работническо дружество. Много ранени имало.

РУМѢНІЯ. Сената гласоподаде единъ адресъ къмъ княза въ който явява прѣданостъта си къмъ лицето му и къмъ добротата на страната. Камарата разискува проекта за единъ заѣмъ отъ 78 милиона който и са подложи отъ министърътъ на финанціи. Изданіето е отрѣдено на 75; лихвата 8 на стотъ за годината. Заѣмената сума ще са плати подиръ 20 години. Серіозни гаранціи като сж ладени, удобреніето на камарата са глѣда като оздравено.

ГРЦІЯ. Сичкити грцки вѣстници отъ Атина, тѣй както и общото мнѣніе е твърдѣ разсърдено дѣто В. Порта отказа да прѣвме Г. Трикуписъ като посланикъ въ Цариградъ.

ИТАЛІЯ. Законътъ върху гаранціити които трѣбува да са дажтъ на Папата са съобщихъ официално, както е извѣстно, на сичкити сили. Ний са научавами че сички сж показали задоволни отъ условіята които новото състояніе на работити направи на Папата и натоварили прѣдставителити си при италянското царство да изразятъ на правителството свидѣтелството на благодарността си.

СЪКАКВИ НѢЩА И НОВИНИ.

Мѣлви ся че смѣшенія избухнали въ Босна, по причина на желѣзніятъ пѣтъ.

— Утрѣ, недѣля, ще са тържсетува годишнината на вѣдженіето на Султана. Голѣми приготвленія ставатъ за освѣтленіе на кашити по край боаза. Въ този случай, Великіятъ Визиръ ще даде едно дипломатическо угощеніе на което ще присѣтствуватъ сичкити царски министри тѣй както и прѣдставителити на чуждити сили.

— «Ендепанансъ Белжъ» извѣстява, споредъ една дописка отъ Виѣна, че скоро щѣла да са събере въ тѣзи столица една конференція отъ пълномощници които ще опрѣдѣлятъ свързаніето на турскити желѣзни пѣтища съ Австрія. Най много касай са да рѣшатъ отъ дѣ ще минатъ сръбскити линии отъ една страна въ Унгарія, отъ друга въ Турція. Тѣй ще са занимаятъ още съ крайното начертаніе на желѣзніятъ пѣтъ въ Босна.